

Zielloze Kadernota college

Notitie die uitgereikt wordt aan de collega/raadsleden en het college

Bij bestudering van de kadernota sloeg de schrik ons om het hart: is dit nu een visie waar je laat zien dat je inspireert en in staat bent nieuwe uitdagingen aan te gaan? Worden hiermee kaders aangegeven waarbij je laat zien dat onze burgers je aan het hart gaan, ook de zwaksten in onze gemeente?

Wat wij waarnemen is dat het college reactief opereert, geen visie op de toekomst heeft en niet verder komt dan aangekondigde rijksbezuinigingen 1 op 1 te vertalen. De kadernota straalt een boekhouderbeleid uit. Deze mentaliteit komt tot uiting bij het relatief gemakkelijk wegboeken van bezuinigingen naar de reserves voor de eerste twee jaar. Zoals een goed boekhouder betaamt is de redenering dat we goed bij kas zitten en er (dus) voorlopig niet zoveel aan de hand is.

Dit reactieve boekhoudergedrag manifesteert zich ook in de formalistische benadering van de maatschappelijke en bestuurlijke realiteit. Ondanks alle landelijke en plaatselijke commotie over de effecten van het bestuursakkoord en uitspraken daarover van Rutte en Donner, zegt het college doodleuk dat wel het regeerakkoord kan worden meegenomen, maar nog niet het bestuursakkoord. Dat is immers nog niet vastgesteld. Maar anderzijds wordt de aannahme gedaan dat de beleidsmaatregelen uit het bestuursakkoord budgettair neutraal kunnen uitgevoerd vanuit de aannahme van een 1op1 vertaling van het regeerakkoord als beleidsrichting (pag. 7). Geen beleid dus!

Gebrek aan visie

Dit college puzzelt met stukjes zonder ook maar enig beeld te hebben van welk plaatje moet worden samengesteld. Dat het aan visie ontbreekt blijkt ook nog uit het volgende:

- het college zegt niets over de regionale effecten van de te verwerken maatregelen terwijl die er evident wel zijn;
- er worden geen scenario's voorgesteld op basis waarvan zou kunnen blijken welk beeld het college heeft bij de door te voeren maatregelen en de impact daarvan;
- er wordt geen inzicht geboden in de te verwachten maatschappelijke effecten van de door te voeren maatregelen;
- er worden geen suggesties gedaan voor het opvangen dan wel compenseren van ongewenste effecten van de door te voeren maatregelen anders dan ze de eerste twee jaar niet uit te voeren;
- het college stelt dat de tegenvallers en de stand van zaken omtrent het bestuursakkoord nopen voorzichtig te zijn met nieuw beleid. Waarom zo reactief, terwijl juist nu er fundamentele veranderingen op komst lijken!?

Kennelijk is het college niet in staat om adequaat te anticiperen op rijksbeleid. Na het verschijnen van de junicirculaire kan één en ander (pas), aldus het college, concreet in beeld worden gebracht.

Het college gedraagt zich ook niet bepaald consequent voor wat betreft de wijze waarop zij omgaat met het bestuursakkoord. Enerzijds neemt zij bij voorbaat, zonder de raad daarin te kennen, het standpunt in *volledig achter het bestuursakkoord te staan*. Anderzijds geeft zij in de kadernota aan het allemaal nog niet precies te weten. Het college (gesteund door de meerderheid van de raad) denkt blijkbaar dat bij problemen bij de uitvoering van het door de regering opgelegd beleid de gemeente het rijk kan aanwijzen als zondebok. Door acceptatie van dit beleid neemt een gemeente dit beleid over en daarmee ook de verantwoordelijkheid. Voor PROgressief 21 is het evident dat juist de zwaksten in onze samenleving hiervan niet de dupe mogen worden.

Reactief beleid

Het college lijkt meer op een universitaire vakgroep dan op een uitvoerend bestuurlijk orgaan. Het aantal aangekondigde onderzoeken is niet op de vingers van één hand te tellen:

1. "Bij nadere uitwerking van de Rijksbezuinigingen komen wij hierop terug" (blz. 9)
2. "Na besluitvorming kan gestart worden met een beleidsplan Wet gemeentelijke schuldhulpverlening" (blz. 12)
3. Ten aanzien van het WWB-inkomensdeel: de regering verwacht dat 50% van het bestand zal uitstromen en de uitgaven dalen met € 1,4 miljoen. Het college acht dit niet reëel. Waarom niet? Er worden compenserende bezuinigingen verwacht die leiden tot keuzes voor de gemeente. Welke? (blz. 13 en 14)
4. Ten aanzien van de BDU-gelden. "Afhankelijk van de *werkelijk* lagere BDU-gelden zullen wij bij het investeringsprogramma de mogelijkheden bekijken van prioriteren en temporiseren van de investeringen en de mogelijkheid van een andere financieringsbronnen onderzoeken" Aan welke bronnen denkt u zoal? (blz. 14)
5. Ten aanzien van Gezondheid en Maatschappelijke ondersteuning. "Afhankelijk van de wetswijziging, alsmede de *werkelijk* daaraan gekoppelde bezuiniging, zullen wij zo nodig bij de vaststelling van de begroting 2012-2015 met voorstellen komen" (blz. 15). Maar toch zijn er al wel besparingen ingeboekt...
6. Ten aanzien van de WMO I. Eindelijk wordt hier ook iets gezegd over een gezamenlijke regionale aanpak. "De nieuwe taak zal worden ingebed in het nieuwe WMO-beleidsplan... Bij de definitieve regelgeving zullen wij u hierover een voorstel doen". (blz. 15)

7. Ten aanzien van de WMO II stelt de kadernota: "Naast de efficiencykorting van het rijk is er nog het structureel tekort op de uitvoering van de WMO. Het tekort is nu ongeveer een half miljoen euro. Het is nu al duidelijk dat er keuzes moeten worden gemaakt. Bij keuzes denken wij bijvoorbeeld aan:
 - besparing op *diverse* subsidies;
 - het verhogen van de eigen bijdragen. Etc. " Wat wordt hier precies bedoeld?Bij dit alles speelt wat PROgressief 21 betreft wel dat de zwaksten ontzien dienen te worden. En hoe is het dan mogelijk dat er al extra subsidies toegekend worden ten laste van dit budget (UVV) (pag. 60, P7.3)?
8. Bezuiniging op lokaal bestuur: Het college stelt dat deze moeilijk te realiseren zal zijn omdat bij de vorming van het college daarop reeds is geanticipeerd. Dat gaat volstrekt voorbij aan potentiële mogelijkheden om in regionaal verband de bestuurlijke last gezamenlijk te verminderen waardoor er ook voor Nijkerk vermindering van bestuurlijke capaciteit kan ontstaan; en daarmee kostenbesparing!
9. Het college stelt dat: "Het in ieder geval duidelijk is dat de gemeente Nijkerk moet snijden in de sociale voorzieningen. Bij uitwerking van de voorstellen over de Rijksbezuinigingen zullen wij hierop terugkomen" (blz. 16). Moet onze gemeente snijden? Dat is een keuze...Of laat het college alles aan het Rijk over?
10. Blz. 17 eerste alinea: "Omdat we niet vooruitlopen op uw besluitvorming over de structuurvisie hebben we geen nieuwe specifieke onderwerpen uit de structuurvisie, of het GVVP, financieel in deze kadernota opgenomen": aldus de kadernota. Voorgenomen beleid kan toch als zodanig aangegeven worden? Als dat dan niet gebeurt, waarom dan een besluit nodig voor de aanwijzing van de RINS als dekkingsmiddel ?
11. Milieubeleidsplan pag. 45: het rijk stelt doelstellingen naar beneden bij. Waarom hier niet opgenomen dat we er van uitgaan dat Nijkerk minimaal op hetzelfde niveau blijft zitten en daar mogelijk nog een schepje bovenop legt? En ook op de volgende pagina: waarom nu al niet ingespeeld op formatieve zaken?
12. P4.1 (pag. 45) ook hier weer afwachtende houding....
13. P6.4 pag. 54: subsidies korten met 5%. Geen onderbouwing, alleen financieel beredeneerd...Dus (weer) geen beleid/reactief
14. P6.10 (pag. 56): verandering van beleid t.a.v. brede school? Nu ook financiële bijdragen? We zijn daar zeker niet op tegen, maar dan gelijke monniken, gelijke kappen: we willen een beleidsnotitie op dit punt, waarin ook kinderopvang al randvoorwaarde meegenomen wordt. Kinderopvang is naast peuterspeelzaalwerk onontbeerlijk voor de brede school...

Deze lijst is niet uitputtend. Maar geeft een onzes inziens ontluisterend beeld van hoe gedacht wordt over regievoering.

Regionale ontwikkeling

Het regeerakkoord stelt dat veel van de genoemde ontwikkelingen kunnen worden aangepakt in regioverband. Het college gaat dit via de regionale verbanden Food Valley, Amersfoort en Veluwe Noord onderzoeken? Heeft het college wellicht al een beeld van de onderzoeksvraag? of de hypothesen en scenario's die zouden kunnen worden onderzocht? Het college verwijst verder naar de in het bestuursakkoord opgenomen paragraaf dat er een Interbestuurlijke denktank in het leven wordt geroepen om aanbevelingen te doen voor het oplossen van knelpunten in de decentrale praktijk. Na de installatie van de commissie Vonhoff in 1980 zijn wij echter de tel kwijtgeraakt. Wij stellen het college voor om zelf met ideeën te komen in regionaal verband.

In het bijzonder zijn wij benieuwd naar de ontwikkelingen bij Food Valley. Er is gisteravond een informatieavond geweest over het strategisch beleid. Wanneer komt het college met een businesscase zodat een reële afweging kan worden gemaakt wat de verwachte opbrengsten worden van de gepleegde investering?

Een ander regionaal punt betreft de brandweer. Wij hebben eerder aangegeven dat onzes inziens ook daar verandering mogelijk is daar waar het de efficiency betreft. Wij verwijzen hier naar landelijke initiatieven waarbij de organisatorische en voorbereidende taken nog verder worden geregionaliseerd en voor wat betreft de operatie uitrukken slimmer worden georganiseerd. Met dat laatste wordt bedoeld om, op basis van een betere informatievoorziening, met minder mensen uit te rukken. Daarnaast wordt de verantwoordelijkheid voor de brandweer neergelegd bij de regio. Dit in het kader van de wet op de Veiligheidsregio's. Dus hoe is/wordt dat regionaal opgelost?

Aanpak fraude (WWB)

Het college stelt dat uitbreiding van de formatie handhaving sociale zekerheid met 0,5 Fte naar verwachting € 240.000,- aan vorderingen kan opleveren. Hoe komt het college aan dit getal. Welke indicatie is er voor wat betreft de maximaal aanwezige veronderstelde fraude en waarop is die gebaseerd? Betekent dit dan ook dat aanpak fraude tot nu toe geen prioriteit had? Wat is de realiteitswaarde van dit verhaal? Waar ligt het omslagpunt? Hoeveel is de geschatte fraude op dit moment?

Effecten

Welke maatschappelijke effecten ontstaan door de door te voeren maatregelen. Ook hier is vaagheid troef:

- "De korting vanuit het Rijk kan gerealiseerd worden door:
 - de doelgroep taakstellend te beperken...
 - een groter beroep te doen op maatschappelijke instellingen...?

Reserves en weerstandscapaciteit

De weerstandscapaciteit komt in 2014 onder het door de raad vastgestelde minimum nivo. Hoe gaat het college dit oplossen?

Zoals uit de kadernota blijkt door alle bezuinigingen zoveel als mogelijk één op één door te belasten. Dit getuigt niet alleen van gebrek aan visie, het geeft ook precies aan waarom het college nadrukkelijk voor het bestuurakkoord is, daar waar ruim 86% van de gemeenten tegen stemde. Het college ziet zich zelf, gevolgd door de meerderheid van de raad, en daarmee de stad Nijkerk, als de slaafse volgeling van het Rijk. Nijkerk als lagere overheid waarvoor het niet hoort om je tegen het hogere gezag uit te spreken, laat staan een eigen koers durven varen! Kortom een boekhouder die niets meer doet dan cijfers in een vooraf gegeven format stoppen.

Visie Progressief21

Progressief21 heeft in haar verkiezingsprogramma onder andere aangegeven dat we een duurzame ontwikkeling van de Nijkerkse samenleving voorstaan waarin iedereen kan meedoen, we solidair zijn waar noodzakelijk en transparant in de dingen die het bestuur overweegt en uitvoert.

Daarnaast erkennen wij dat ook voor Nijkerk geldt dat burgers een eigen verantwoordelijkheid hebben, dat een ieder in beginsel zijn of haar eigen zaken zelf moet regelen. Alleen waar dat aantoonbaar, al of niet tijdelijk of gedeeltelijk, niet kan heeft de gemeente een rol vanuit haar belang bij een sociaal en rechtvaardige leefomgeving.

Progressief21 vindt dat de huidige ontwikkelingen vanuit regeer- en bestuursakkoord een dermate impact hebben op de toekomst van Nijkerk dat daar een fundamentele heroriëntatie op het gemeentelijk beleid voor nodig is. Één op één doorvertalen van bezuinigingen verarmt de lokale beleidsvrijheid die juist nodig is om zelf regie te blijven voeren over de eigen gemeentelijke ontwikkeling. Het college volgt het Rijk en kiest niet. Echter, niet kiezen is ook

kiezen, n.l. voor stilstand en dus een verslechtering van het lokaal sociale klimaat.

In plaats van een reactieve staat Progressief21 een proactieve benadering voor langs de volgende vier hoofdlijnen:

VAN REACTIEF NAAR PROACTIEF EN PARTICIPATIEF

I Kerntakendiscussie, visie op de toekomst tot 2016 en opstellen scenario's daarover

- heroriëntatie gemeentelijke taken op mogelijke verdere regionalisering, wegpoetsen bestuurlijke overlap, omvormen van de ambtelijke organisatie naar een eigentijdse moderne ondersteunende organisatie met daarbij een taakstellende kostenbesparing van € 1,5 miljoen;

II Regionale aanpak van de te decentraliseren taken

- Initiatief nemen tot oprichting van een regionale Taskforce waarin de gevolgen van de decentralisatie van WSW en Wajong worden omgezet naar proactief werkgelegenheidsbeleid voor de bedoelde groepen. Het regionale bedrijfsleven en Inclusiefgroep worden hierin betrokken. De Taskforce krijgt een projectorganisatie met afgebakende bevoegdheden en rapporteert aan het regionale bestuur.
- Het uitvoeren van een scenariostudie naar de gevolgen van de decentralisatie van WSW en Wajong gericht op het creëren van werkgelegenheidskansen voor de doelgroepen;
- Het uitvoeren van een businesscase Food Valley waarin wordt nagegaan welke reële werkgelegenheidsmogelijkheden Food Valley de komende jaren kan bieden en welke investeringen daar tegenover staan;
- Initiatief nemen tot een proactieve aanpak en regionale afstemming van de jeugdzorg als reactie op de over te dragen provinciale taken;
- Initiatief nemen tot een regionaal coördinerend WMO- zorgloket waarin de huidige en toekomstige (AWBZ) cliënten die indiceren voor extramurale begeleiding een intake krijgen en al of niet worden voorzien, dan wel verwezen naar ondersteuning in hun situatie. Regionale aanpak is vereist omdat ondersteuningsmogelijkheden niet alleen lokaal beschikbaar zijn en om kosten te besparen;

III Heroriëntatie bestaande subsidies, reserves en stimulering vrijwilligerswerk

- Naast de aangegeven kerntakendiscussie worden alle subsidies opnieuw gewogen aan de hand van nieuw op te stellen criteria;
- Aan de hand van de uitkomsten van de kerntakendiscussie worden alle reserves en voorzieningen opnieuw beoordeeld in het licht van de voor de toekomst noodzakelijke keuzes;
- De inzet van vrijwilligers ten behoeve van activiteiten die een maatschappelijk, sportief en duurzaam Nijkerk ondersteunen wordt extra gestimuleerd door (facilitaire) ondersteuning, subsidies e.d.

IV Opzetten stimuleringsfonds nieuw beleid en initiatieven

Juist in onzekere tijden waarin redelijk fundamentele veranderingen plaatsvinden is het noodzaak om (financiële)ruimte te creëren voor nieuw beleid en initiatieven, ook vanuit de bevolking. Hiertoe wordt een fonds opgericht dat wordt gevoed vanuit de reeds bestaande reserves en voorzieningen (na heroriëntatie)

Progressief21 verwacht met bovengenoemde maatregelen te bereiken dat naast een gedegen en toekomstgerichte aanpak er ook meer regie ontstaat bij de uitvoering van het gemeentelijk beleid. Daarnaast kenmerkt onze aanpak zich door een positieve benadering waarin ook de Nijkerkse samenleving en de regio nadrukkelijk worden betrokken Een vorm van burgerparticipatie dus. Daarnaast leven we in Nijkerk niet op een eiland en is het merendeel van het beleid daardoor de facto niet alleen lokaal uitvoerbaar.

Regeren is vooruitzien en dat geldt wat ons betreft nadrukkelijk ook voor het lokale bestuur.

Heroriëntatie op bestuur en uitvoering

Bij een nieuwe snel veranderende samenleving die op vele fronten in beweging is hoort een vernieuwende frisse bestuurlijke en ambtelijke organisatie. Wij stellen voor om, gelet op de nabije toekomst, een fundamentele kerntakendiscussie te voeren, raadsbreed. Hierin kan worden bediscussieerd hoe het takenpakket van Nijkerk er na 2014 uit moet zien, wat we zelf tegen redelijke kosten kunnen uitvoeren en wat we beter in regionaal verband kunnen doen en/of uitbesteden aan de markt.

Daarbij hoort een moderne, op nieuwe inzichten geïnspireerde en gebaseerde ambtelijke organisatie. Deze kan en moet meer taken uit kunnen voeren met een

hogere kwaliteit en tegen substantieel lagere kosten. Gelet op de ervaringen van de afgelopen jaren, waarin weinig of geen echte veranderingen bespeurbaar zijn, dient deze organisatieverandering taakstellend te worden opgelegd. Deze werkwijze wordt immers ook door het college toegepast waar het gaat om het doorvertalen van de kortingen naar doelgroepen!? Dit in tegenstelling tot de bewering van het college dat de ambtelijke organisatie al genoeg heeft ingeleverd...

Helder als glas

Is de naam van het collegeprogramma 2011-2014. Het is duidelijk dat die zogenaamde helderheid niets nieuws laat zien. Evenmin valt er enig licht aan de horizon te bespeuren. Misschien moet het college het glas eens een beurt geven.

NB:

Op pag. 3 is aangegeven dat de lijst punten zeker niet uitputtend was. Hier volgen nog een aantal zaken die zeker ook genoemd hadden kunnen worden. Het zijn punten die in onze voorgestelde kerntakendiscussie, reallocatie van reserves en voorzieningen aan de orde dienen te komen.

15. Pag. 64: hoe gaan we om met de complicaties geschetst in de eerste regels?
16. RINS: pag. 71/72: Wordt hier niet veel te gemakkelijk uit geput?
17. Pag72, C6: is dat niet in tegenspraak met eerdere aangegeven]beleidsvoornemens? .(P6.2 pag. 53)
18. Risico's: herontwikkeling sportweg: nu al is ingecalculeerd dat er niet budgettair neutraal gewerkt wordt. Dus waarom dan deze beschrijving?
19. Risico's Inclusiefgroep
20. Is het terecht dat al die kosten nu al uit de Rins zijn/worden gefinancierd? Er wordt wel erg gemakkelijk met deze reserve omgegaan. Maatschappelijk onderdelen komen hier niet in voor...
21. Voorzieningen op basis van verplichtingen: wachtgelden (pag. 94): ik neem aan dat de voormalige wethouders hier onder vallen. Wat is de stand van zaken m.b.t.. Begeleiding bij herplaatsing in andere werkvelden?
22. Voorziening haven, kade en sluiswerken (pag. 101): wat is de betekenis hiervan?